

ЗАГРЕБЕЛЬНИЙ В.О., канд. вет. наук, директор

Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи, Київ

З НАГОДИ 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ЮРІЯ ПРОКОПОВИЧА СМІЯНА

Юрій Прокопович Сміян – кандидат ветеринарних наук, професіонал високого рівня, один з найвидатніших українських фахівців-новаторів у галузі ветеринарної лабораторної справи.

Народився 14 (27) серпня 1915 р. у с. Довжик Чернігівського району Чернігівської області. Його батько, Прокопій Григорович, закінчив нижче сільськогосподарське училище й до революції працював у господарствах Чернігівського земства, а після революції (до виходу на пенсію в 1951 р.) – агрономом у радгоспах системи Радцукру. Мати була домогосподаркою.

У 1930 р. закінчив семирічку, а в 1933 р. – Чернігівський зоотехнікум. До весни 1935 р. працював зоотехніком на Згурівському цукровому комбінаті Полтавської (нині Київської) області.

У 1935-1939 рр. навчався в Київському ветеринарному інституті. Протягом трьох місяців працював старшим ветлікарем Дмитрівського райземвідділу Чернігівської області, звідки в листопаді 1939 р. був призваний на дійсну службу до лав Червоної армії. До початку Другої світової війни служив рядовим червоноармійцем і ветлікарем строкової служби. Під час війни займав посаду начальника евакуаційного відділу армійського ветеринарного лазарету.

У районі Драбове – Оржиця Полтавської області у вересні 1941 р. разом із частиною потрапив в оточення. При переправі групами через р. Сулу був захоплений німцями й ув'язнений до табору, який знаходився на території Орхівського цукрового заводу. Звідти був відправлений до табору в м. Кіровограді. У жовтні 1941 р. Ю.П. Сміяну вдалося втекти з табору. Через

надмірне виснаження й важку хворобу мусив пробиратися до рідних у Згурівський район Полтавської області.

У лютому 1942 р. був прийнятий на роботу ветеринарним лікарем при Згурівському цукровому заводі. На початку 1943 р. Ю.П. Сміян налагодив зв'язок із партизанським загonom ім. Щорса в лісах Чернігівської області, виконував окремі їхні завдання. На початку липня 1943 р. під час великої операції в с. Згурівка Юрій Прокопович пішов у зазначений партизанський загін, бійцем якого був до 15 жовтня 1943 р.

З жовтня 1943 р. до грудня 1945 р. працював головним ветлікарем Згурівського району. З кінця 1945 р. до вересня 1946 р. завідував районним діагностичним кабінетом по боротьбі з інфекційною анемією коней. З вересня 1946 р. до квітня 1954 р. Юрій Прокопович працював спочатку ветеринарним лікарем-бактеріологом, а відтак завідувачем Пирятинської міжрайонної ветеринарно-бактеріологічної лабораторії. У 1954 р. був переведений на посаду директора обласної ветеринарної лабораторії Рівненської області.

У 1957 р. призначений директором Республіканської науково-практичної ветеринарно-бактеріологічної лабораторії Міністерства сільського господарства УРСР (далі – Республіканська ветеринарна лабораторія), де пропрацював аж до виходу на пенсію в листопаді 1978 р.

У 1979 р. працював ветеринарним лікарем-епізоотологом Міністерства сільського господарства УРСР.

Згодом Юрій Прокопович повернувся до своєї рідної Республіканської ветеринарної лабораторії на посаду старшого ветеринарного лікаря, де трудився до 1983 р.

Юрій Прокопович присвятив сільському господарству більше 45 років свого життя, працюючи на відповідальних посадах у районних, обласних і республіканських організаціях. З них понад 21 рік беззмінно очолював Республіканську ветеринарну лабораторію (теперішній Державний науково-дослідний інститут з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи, м. Київ), яка керувала роботою 25 обласних і 477 районних ветеринарних лабораторій.

За час роботи директором Республіканської ветеринарної лабораторії Ю.П. Сміян зарекомендував себе висококваліфікованим спеціалістом, здібним організатором. За його безпосередньої участі було оснащено ветеринарні лабораторії УРСР, впроваджено в практику діагностичної роботи нові методики лабораторних досліджень. У результаті здійснення комплексу ветеринарно-профілактичних заходів, масових досліджень тваринництво республіки було оздоровлене від бруцельозу, чуми свиней, ящуру. Зокрема середньорічна

економічна ефективність від оздоровлення тваринництва від бруцельозу становила в 1979 р. близько 40 млн. карбованців.

Під безпосереднім керівництвом Ю.П. Сміяна Республіканською ветеринарною лабораторією впроваджено систему лабораторних досліджень великої рогатої худоби на лейкоз, що дало змогу визначити епізоотичний стан в УРСР з цим захворюванням. Він зробив низку цінних практичних рекомендацій щодо організації ветеринарного обслуговування птахівництва при переведенні його на промислову основу.

Ю.П. Сміян успішно поєднував практичну роботу з науково-дослідною. Він уперше в країні розробив і впровадив у виробництво систему ветеринарно-санітарних і спеціальних заходів проти вірусного гепатиту каченят, завдяки чому було забезпечено виробництво качиноного м'яса у великих промислових господарствах. Цій темі присвячена кандидатська дисертація Юрія Прокоповича. Загалом він видав 18 наукових праць із діагностики й профілактики інфекційних хвороб сільськогосподарських тварин і птиці.

За успіхи в розвитку сільськогосподарського виробництва і бойові заслуги Ю.П. Сміян був нагороджений двома орденами «Знак Пошани» та багатьма медалями, значком «Відмінник соціалістичного змагання сільського господарства» (1955), бронзовою медаллю Виставки досягнень народного господарства СРСР (1969).

Юрій Прокопович брав активну участь у громадсько-політичному житті колективу Республіканської ветеринарної лабораторії, був керівником семінарської групи, членом Республіканського науково-технічного товариства сільського господарства, Вченої ради Українського науково-дослідного ветеринарного інституту.

Помер Ю.П. Сміян 23 лютого 1997 р.

Він був ветеринарним лікарем за покликом душі, працелюбною і талановитою людиною, взірцем професійності. Світлий образ Юрія Прокоповича Сміяна назавжди залишиться в пам'яті всіх, кому довелося працювати з ним.